

(א) [חולין כ:ט] (ב) [נ"ג] ומצנין, (א) תמיד לב, (ד) [נעיל סה:] (ה) כ"ב: אמו,

תורה אור השלם

1. יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל ישמו קטורה באפק וכליל על מובחן: דברים לג י
2. בך יי חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתנינן קמי ומשנאין מן יוקמו: דברים לג יא
3. ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ראשיהם קמתים וכל אחיהם על פיהם:
4. דבוי הימים א יב לג לי גלעד ילי מנשה ואפרים מעוז אלה: והדדה מחקק:
5. תהלים ס ט
6. בך עם הדרת מלך ובאפס לאם מחדת רזון: משלי יד כח

גליון הש"ס

רש"י ר"ה לא שכיחא ומסתברא בו: עי' שבת נ. תד"ה דלג סבת מנואר דלג ס"ל כש"י אלף כדברי מוספס יענים כחן:

הגדה הב"ח

(א) רש"י ר"ה הב"ח דהש לקטורת כך היו מבחין קול בעודה בלומר מי שלה וכה לקטורת כי מש' מדשס הפ"ד: (ג) ד"ה כולו מנפלא אחר. וס' מפיסין: (א) ד"ה וס' מעלה אורח לגני המזבח:

מוסף רש"י

דרך כבוד. ששחקיני הראש חופה הפדר על מקום חקן מפני שמולכן כסד [חולין כ:ז].

תוס' ישנים

עולה נמי הכתיב בה כ"י. פ"ח דמנין בשמאל [ש"א ז, ט] וחק טלה חלב אחד ויגלה עולה כלל כו'. עולה פירוש הכתיב בה כ"י. פירוש א"כ יפקו עליה מדשס. ומשני דהא שכיחא (ואכל) [ויולין] כל אחד ואחד להמנע עולה וזהב, אבל קטרת אין ויולין להמנע אלף אותה של יצור. ובקוטרם פירש עולה שכיחא ואין הכל רחוק להמנע ולדבריו קא פריך עולה אחי לא מעשרא, ואין לה טעם מפורש כל כך. כי זה לא יתפטר כיון שש זה כלל כמו בקטרת. דבתיב יהודה מחוקק. הכי נמי הו' מני לאומי מחוקק מצני כגלין [בראשית מט, י]. א"כ הו' מני [למנע דההוא קרע מירין] גשולא ואלא טבולה שגא מדוד כדדשסין כסנהדרין [ב, ג] ודו נמי מלי קלמי דאשקנא לא ניתא אס לא תפרש דלמי כולה מפרש, כי בקטרת לא הו' פייס אלף כהן (אלב) הוכה זה שמרית הו' זכר ערבות. כ"י יוסף. הרביעי מי מעלה כו'. קטורת קודם לאברים כדמפקין לקמן בפ"ג [ג, א] מקרא. ובר סבר פקום שבינה אמו אורה ארעא. שימח ה' ויעשה אחר, אבל ודאי כולי עלמא מודו שהיו מביאין האברים על הכבש כשלמלוס, כמו שמופסס במסכת תמיד [פ"ד] ובגמ' דוכמ.

בראשונה פרק שני יומא

כו.

עין משפט נר מצוה

כ"ב א מ"י פ"ו מלכות מעשה הקרנות הלכה ה' והלכה יא: ל ב מ"י פ"ד מלכות תמידין הלכה ז: ל"א ג ד טס הלכה ט: ל"ב ה טס הלכה ט: ל"ג ו טס הלכה ט:

רבינו חננאל

נותן הפדר שהוא החלב על בית השחיטה כדי לכסות בו טינוף הדם שעל בית השחיטה. והו' דרך כבוד של מעלה. הפייס השלישי חדשים לקטרת. ירושלמי מעשה באחד שיבשה זרועו ולא הניחה, לקיים מה שאמר ישמו קטורה באפק וכליל על מובחן בך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. מיכן אמרו שני הכנים מבחין בכל פעם, החותה ומכניס בה משום שמעשרת מי שבכר הקטור. לפיכך היו אומרים חדשים לקטרת. עולה, א"כ דכתיב בה כליל בכביאים, שנאמר ה' כו', שכיחא, הקטרת לא שכיחא. אמר רבא לא משכחת חכם שמויה אלא אי מלוי, דכתיב יורו משפטך ליעקב. יא מישכר, דכתיב ובני יששכר יודעי בינה לעתים. אבל שבט יהודה א"כ דכתיב יהודה [ומחוקק], שמויה אליבא דהלכתא לא סלקא להו. א"ר יוחנן א"כ מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא מי שזכה בו שחרית הוא יזכה בו ערבת. והמובחין עליה והתניא כשם שמפיסין לו, כלומר, לתמיד שחרית, כך מפיסין לו ערבת. ושנין בשבת הואיל ומשמרות מחתרות, כדכתיב (א) דבי שמואל משמר היוצא ערשה תמיד של שחר ומוספין, והנכנס ערשה תמיד של בין הערבים והבויכין כו'. וכיון שמתחלפין צריכין להפייס. הקטרת מפיסין לה בשחרית ובין הערבים. ולמאי דסליק אדעתין כי מפיסין בזה ובה ודלא כר' יוחנן, נפישו להו פייסות, ואן לא תנן אלא ד' פייסות בלבד. ופרקין בקיבוץ אחד. היינו אומרים שמפיסין לזה ולזה. הפייס הרביעי מי מעלה אברים מן הכבש למזבח. דלא כר' אליעזר בן יעקב דתני בתמיד חקן [ה] המעלה אברים לכבש הוא מעלן ע"ג המזבח, ולא היה להם פייס בפני עצמן. פייס למחתה בפני עצמה. וחסרו הפייסות ואינם אלא שלשה. ואמרין אית ליה פייס אחד למחתה. והא"ר יהודה תני לא היה פייס למחתה, אלא כהן שזכה בקטרת אומר ליה עצמו זכה עמי במחתה. אמר ר' אליעזר לית ליה הא דר' יהודה אומר לא היה פייס למחתה אלא פליג עליה ואמר אית ליה פייס למחתה בפני עצמה. ולא ר' יהודה אית ליה הא

יהודה מחוקקי. יש מקשה אמאי לא מייתי מדכתיב צמורה דכתיב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מצני רגליו (בראשית מט) וי"ל דההיא צמורה הוא דכתיב אלף קרע מהא קרע מייתי שכן היה שזיהודה יש מחוקקים: **אלף** כהן שובה בו שחרית וזכה בו ערבית. תימה לי והא ע"כ היה כריך להפייס ערבית בשביל סידור שני גזירין שאותם של צוקר היו צכהן הוכה צמרותם הדשן ושני הכנים זוכין צהן עברז ואין לתרץ לדעה הא לאשמועינן אלף דכהן עבודות שיש דוגמתן צוקר לא היו מפיסין דלס כן כי פריך צמורן ולמאי דס"ד מעיקרא נפישו להו פייסות לר' יוחנן לרש"י נמי תיקשי כיון דמפיסין עברז בשביל שני גזירי עינים א"כ נפישו להו פייסות דוחק הוא ולומר דהך תרי מדשן מוצח הפנימי ומנורה שהיו צפיים של תמיד השחר ולא היו עברז הס היו זוכין צגזירין עברז נמלא שלא היו צריכין להפייס בשביל הגזירין לערז כי דוחק הוא לצדות דצר זה מדעמינו אלף נראה לרבי יוחנן פשיטא ליה דמלפרא מפיסין נמי על שני גזירין של צין הערבים כיון דאותו פייס שמפיסין לתמיד השחר מהני נמי לצין הערבים סברא הוא שיפיקו אז כמו כן לצורך גזירין של צין הערבים והא דלא חשיב להו צמנתין צפיים השני י"ל דלא חשיב אלף י"ג כהנים הזוכין צו צפיים השני לצורך תמיד של שחר אלף למאי דס"ד מעיקרא ללכל עבודה של צין הערבים חזרין ומפיסין הוה ס"ד שבערז מפייס לו דלמאי מפיסין לו שחרית כיון דלא מהני פייס דשחרית לשל צין הערבים מידי ועוד לישנא דצרייתא דקמני כך מפיסין לו ערבית משמע שבערז מפיסין ור"כ נפישו להו פייסות: **והתניא בדרך שפייסין זו שחרית.** פי' והכל לא מצי לשנוי צקטורת מדקמני לו לשון זכר אלמא לתמיד קאמר דאי צקטורת הוה ליה למימני לה לשון נקבה: **דתנן ראב"י אומר המעלה איברים כו'.** דתנן גרסינן משנה היא צמתיק פ"ה [מ"ב] (דף ל"ג): ולעיל בפ"ח (דף ד): דפריך

למאי אתא לכרתניא ⁶ כיצד היה עושה נותן את הפדר אבית השחיטה ומעלהו וזה הוא דרך כבוד של מעלה: **מתני'** הפייס השלישי חדשים לקטרת באו והפייס: והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה אברים מן הכבש למזבח: **גמ'** תנא מעולם לא שנה אדם בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא לאביי מ"ט אילימא משום דכתיב וישמו קטורה באפק וכתיב בתריה בך ה' חילו אי הכי עולה נמי הכתיב וכליל על מובחן א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב ויורו משפטך ליעקב יששכר דכתב ⁷ (ובני) יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ואימא יהודה נמי דכתיב יהודה מחוקקי אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא קאמינא א"ר יוחנן דאין מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא כהן שובה בו בשחרית וזכה בו ערבית מיתבי כשם שמפיסין שחרית כך מפיסין בין הערבים כי תניא ההיא בקטורת והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפיסין לו ערבית וכשם שמפיסין לה שחרית כך מפיסין לה ערבית אמר רב שמואל בר רב יצחק הכא יבשבת עסקינן הואיל ומשמרות מתחדשות ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפישו להו פייסות ימיית כולוהו מצפרא אתו דוכי ביה שחרית זכי דוכי בערבית זכי: הרביעי חדשים עם ישנים וכו': מתניתין דלא כרבי אליעזר בן יעקב דתנן ⁸ רבי אליעזר בן יעקב אומר המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמפלגי מר סבר רבב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה ⁹ ולא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש ההוא

קמתא דתמיד אדיומא ומשני מאן תנא יומא ר"ש איש המנפה היא משום דאשכחן דפליג אחדא סתמא דתמיד דתמיא ר"ש איש המנפה משנה צמתיק לא הוה מצי למימר ראב"י הוא דפליג הכא אסתמא דתמיד דקא תני צרישא הרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מכבש למזבח והדר קתני ראב"י אומר המעלה איברים וכו' דהא אסתמא דיומא נמי פליג דצמתיקתן נמי קתני הרביעי מי מעלה איברים ואוקמה דלא כראב"י ור"ע: דאיכא נמי סתמא דתמי' כראב"י דקתני תמיד קרב צמשה ופרש"י דסתמא כראב"י אין נראה לפרש כן דא"כ ה"ל להש"ס לנקשוי רישא רבנן וסיפא ראב"י ולשני אין רישא רבנן וסיפא ראב"י ונהי דמרישא דרישא דקתני י"ג כהנים זוכין צו לא קשיא לן דלרבנן הו' להו י"ד עם המעלה איברים מכבש למזבח וא"כ תקשי רישא וסיפא ראב"י ומציעתא רבנן דההיא איכא לשנוי דלמאי אפילו כרבנן ולא קא חשיב אלף י"ג כהנים הזוכין צפיים השני אלף מעלה איברים מכבש למזבח ההוא פייס רביעי צפאי נפשיה הוא מיהו יותר קאמר ליכא למ"ד שיהא תמיד קרב צמחות מנ' אלף י' לא הו' כל שעמא דיומין דצהעלאת איברים מכבש למזבח זכה אחד מהן שזכו להולין לכבש אלף צזיר מנ' לא הו' וצחג צזיר מנ' לא הו' וכן כולם אלף אין לפרש דלא קא חשיב אלף הולכת איברים לכבש דהא קא חשיב נמי כלוחית מים וזוכין וגזירין מיהו מצי למימר דלא קא חשיב אלף תחילת הולכות צין דאיברים צין דלוחית מים צין דזוכין אלף גמר הולכת איברים מכבש למזבח לא קא חשיב ורשאון נראה יותר:

מקום שכינה לאו אורה ארעא. אפילו ראב"י דקסבר הכא דלאו אורח ארעא נראה דמודה הוא צההיא דתמיד [גשחט] (דף סד). עברז הפסק שחט ישראל וקיבל הכהן נותנו לחצירו וחצירו לחצירו וכו' עד והכהן הקרוב אלף המזבח וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא טעמא משום צרוב עם הדרת מלך דהתם לא שייך למימר לאו אורח ארעא שריי כשהיה נותנה לחצירו לא היה הולך לו אלא חזר ארעא: **ראב"י משכחת תנא דתני חמש בוי.** תימה לי למה דההוא תנא סבירא ליה דחזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים עברז דהשתא איכא ה' פייסות וי"ל דה"ק אי משכחת תנא דתני חמש צמתיק אי נמי י"ל אי קסבר דחזרין ומפיסין לתמיד של צין הערבים אף על גב דהפייס לתמיד של שחר א"כ היו חזרין ומפיסין נמי להקטרת של צין הערבים ונפישו להו פייסות טפי מחמש: **ההיא**

ד' אליעזר דאמר לא היה פייס לאיברים להעלותן מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומחתה לא היה לה פייס. שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחתה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאיברין שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שהו אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

(א) לפינוי גמ' לתא כלן רק הוא כבוסה דף ט ע"ב.